

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus tegi otsuse Kemerovo kuritegeliku ühenduse kriminaalasjas

Riigikohus tegi otsuse Kemerovo kuritegeliku ühenduse kriminaalasjas

10. juuni 2022

Riigikohus tühistas Kemerovo kuritegeliku ühenduse kriminaalasjas ühe süüdistatava õigeksmõistmise, kuid jättis rahuldamata prokuratuuri taotluse, mis puudutas väidetavalt kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist.

Harju Maakohus tunnistas 28. mail 2020 Vyacheslav Gulevichi, Aleksandr Kozlovi, Ilja Drovnjašini, Aleksandr Polehha, Andres Ilma, Konstantin Kartsevi, Ilgam Ragimovi ja Andrei Vaskini süüdi kuulumises narkokuritegude ja väljapressimistega tegelenud kuritegelikku ühendusse, mida juhtis Gulevich. Robert Gribovski mõisteti selles kuriteos õigeks.

Ühtlasi konfiskeeris maakohus süüdimõistetutelt kuritegelikul teel saadud varana sularaha, kuldehteid ja käekelli. Samas jättis kohus rahuldamata prokuröri taotluse mõista neilt laiendatud konfiskeerimise asendamise korras välja veel ligi 110 000 eurot ning konfiskeerida kaks sõiduauto ja Hispaanias asuv korter, mis kuulusid süüdimõistetutega seotud inimestele ning võisid olla väidetavalt omandatud kuritegeliku vara arvel.

Tallinna Ringkonnakohus jättis mullu 14. juunil maakohtu otsuse põhiosas muutmata, aga karmistas süüdimõistetute karistusi, määrates neile ligi viiest kuni 12 aastani ulatuvad vangistused ning saatis Gulevichi lisakaristusena riigist välja.

Süüdistust toetavate tõendite esitamise eest vastutab prokurör

Riigikohtu kriminaalkolleegium jättis süüdimõistetute kaitsjate kaebused menetlusse võtmata, kuid arutas prokuröri kaebust, mis oli seotud peamiselt vara osalise konfiskeerimata jätmise ja Gribovski õigeksmõistmisega ning puudutas ka teisi menetluslikke küsimusi.

Prokuratuur taotles maakohtult kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist, viidates süüdistatavate seadusliku sissetuleku ja elatusaseme erinevustele. Selle tõendamiseks esitas prokurör maakohtule vaatlusprotokollid, kus politsei analüüsis süüdistatavate ja nendega seotud inimeste varalist seisut.

Maakohus võttis protokollid küll vastu, kuid jättis need hiljem otsuse tegemisel tõendite hulgast välja, sest prokurör ei esitanud kohtule suuremat osa protokollide aluseks olevatest tõenditest. Protokollide põhjal võib järeldada, et kogutud oli tõendeid näiteks rahvastikuregistri, Maanteeameti, Maksu- ja Tolliameti, e-kinnistusraamatu ja e-äriregistri infosüsteemist, samuti erinevatelt pankadelt ja teistelt äriühingutelt, vaadeldud oli erinevaid esemeid jne.

Riigikohus märkis, et politsei koostatud analüüs või hinnang pole iseseisev tõend ja kohtule oleks tulnud esitada ka andmed, millest protokollide koostamisel lähtuti. Võistlevas menetluses vastutab süüdistuse ja

seada toetavate tõendite esitamise eest prokurör. Kohus on erapooletu õigusemõistja, kelle roll seisneb eelkõige tõendamise reeglite järgmise tagamises kohtuistungil, seejärel kogutud tõendite hindamises ja nende järgi otsuse tegemises.

„Sellest tulenevalt pole võistleva kohtumenetlusega kooskõlas prokuröri seisukoht, mille kohaselt oleks maakohus pidanud ise paluma algandmete esitamist, kui leidis, et vaatlusprotokollidest ei piisa konfiskeerimise ja selle asendamise taotluse rahuldamiseks,“ leidis Riigikohus.

Samas tühistas kolleegium Robert Gribovski õigeksmõistmise ja saatis kriminaalasja tema osas maakohtule uueks arutamiseks. Muu hulgas oli maakohus jätnud tõendite hulgast alusetult välja jälitustoimingu protokollid, mis süüdistuse kohaselt tõendas Gribovski kuulumist kuritegelikku ühendusse, ja see võis mõjutada tema süüküsimuse lahendamist.

Maakohus tunnistas protokollid lubamatuks tõendiks, kuna sellele tõlkele oli alla kirjutanud tõlk, kes seda väidetavalt tegelikult ei tõlkinud. Riigikohus nentis, et seadus ei nõua üldse jälitustoimingu protokollid tõlke allkirjastamist, mistõttu ei saa ka väita, et rikutud on tõendite kogumise korda. Mõistetavalt võib sellises olukorras küll tekkida kahtlusi protokollid ja selle tõlke usaldusväärsuses ning õigsuses, kuid neid küsimusi ei lahendata mitte tõendi lubatavuse üle otsustamisel, vaid selle sisulisel hindamisel.

Toimikusse lisatud võõrkeelsed dokumendid tuleb tõlkida

Lisaks selgitas kolleegium otsuses mõningaid menetluslikke küsimusi, mis ei mõjutanud konkreetse asja lõpptulemust. Muu hulgas oleks ringkonnakohus pidanud süüdistatavate võõrkeelsed apellatsioonid enne toimikusse lisamist ja teistele menetlusosalistele edastamist eesti keelde tõlkima.

Samuti poleks kohtud tohtinud jätta vastu võtmata Delfi ja Õhtulehe veebiartiklites avaldatud Nikolai Tarankovi matusefotode väljatrükke põhjusel, et need pole „originaalfotod“. Riigikohus märkis, et foto tõendina lubatavuse aspektist pole oluline, millise kaamera või objektiiviga see on tehtud, kuidas ilmutatud või salvestatud, millele trükitud või prinditud ja kus või millistel asjaoludel avaldatud. Kui mõnel menetlusosalisel on alust arvata, et fotot on töödeldud, siis on tal võimalik selle usaldusväärsus tõendina argumenteeritult kahtluse alla seada.

Riigikohtu kriminaalkolleegiumi kogu koosseisu otsusega ja riigikohtunik Juhan Sarve eriarvamusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-tegi-otsuse-kemerovo-kuritegeliku-uhenduse-kriminaalasjas>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=1-18-437/725>